

THE BRITISH ESPERANTIST

with which is incorporated

International Language

Vol. XXXV, No. 511/512

November/December 1947

DENOVE HAVEBLA

KOMUNA KANTLIBRO

Redaktita de
H. W. kaj N. HOLMES

La ĉie-bezonata libreto kun vortoj kaj muziko de
33 kantoj

64 paĝoj. Prezo 2 ŝil., aŭfranko 2p.

Eldonita de

THE ESPERANTO PUBLISHING COMPANY LTD.

Mendu ĉe

BRITA ESPERANTISTA ASOCIO

140 Holland Park Avenue, London, W.11

BOOK TOKENS

What better present can there be than a book, especially when it is "just the book I wished for?" But how difficult it is, sometimes, to choose a book for another. To overcome this difficulty, BOOK TOKENS were devised. They are stamps, affixed to an attractive card, which one can send to a friend who can then choose a book himself because Book Tokens are exchangeable at face value at any booksellers.

The B.E.A. Bookshop stocks these tokens at 3/6, 5/-, 7/6 and 10/6.

Any two tokens can be combined on one card, add 3d. for each card and 2½d. postage.

HAVING A PARTY ?

Then ensure a mirthful evening by playing

KAN-U-GO

and

LEXICON

(Esperanto editions)

Order these popular card games
from the
B.E.A.

Price 1s. 10d. each, *post free.*

A BEAUTIFUL PRESENT !

LA VIVO DE NIA SINJORO JESUO

CHARLES DICKENS

Translated by M. C. BUTLER

This work by the famous author was first published in English in March, 1934, and then created a sensation. The Esperanto edition, like the English one, is a luxurious production on imitation Japon vellum, cloth bound, and with illustrations by many great painters.

It is an ideal gift book.

Price 6/-, postage 7d.

Order from the B.E.A.

DO YOU WISH TO LEARN ESPERANTO ?

Do you wish to perfect your knowledge of Esperanto ?

THERE IS A CORRESPONDENCE COURSE TO SUIT YOUR
REQUIREMENTS — **PRELIMINARY** — **ADVANCED** — **TRANSLATION**

We shall be pleased to send you a Prospectus

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, 140 Holland Park Avenue, London, W.11.

The British Esperantist

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

Vol. XXXV, No. 511/512

NOVEMBER/DECEMBER, 1947

THE BERN CONGRESS

The following short account of the recent Universal Esperanto Congress at Bern, Switzerland, may prove useful to non-Esperantist readers, or others whose knowledge of Esperanto is still too limited for them to have fully understood the articles published in the last issue of this Journal or the reports in the international magazine *Esperanto*.

The Congress, which was the 32nd of its kind, was the first since that of 1939—also held at Bern. More than 1,200 persons, from some thirty different countries, were present (out of a total enrolment of nearly 1,400), but the number would have been considerably higher than even this large figure had it not been for the restrictions on travel from certain countries, including France and Holland—in both of which there were hundreds of would-be participants who had to stay at home.

The proceedings were on the same general lines as those of all such gatherings: official opening and closing meetings, business meetings to discuss matters of common interest, sectional meetings of specialists of many kinds, religious services, entertainments, excursions, and a Congress Ball, everything being of course carried through in the one common tongue with no need for interpreters. Once again there was thus a public demonstration of the complete adequacy of Esperanto as an auxiliary language for the civilized world, and a public lesson for all who have the sense to learn it—statesmen, scientists, educationists, aviators, business men, and all others who have, or may have, international contacts and interests—the lesson that polyglot gatherings can be made things of the past and abolished for ever, just so soon as the fact is realized and acted on.

And throughout the week there were the usual informal social talks between

individuals—friends old and new, or casual acquaintances—in small or large groups, and irrespective of national origin or native languages—those taking part often neither knowing, nor (except as a matter of incidental interest) even caring to know, the native countries of those they spoke to.

At the official opening meeting, messages of greeting were received from Government departments in Austria, Czechoslovakia, Holland, Norway, Switzerland and Sweden, whilst spokesmen from twenty-three countries saluted the Congress in the name of fellow-Esperantists—these including lands as far apart as Argentina and Iceland. In addition to the deputed speaker for Poland on this occasion, Dr. Wanda Zamenhof, daughter-in-law of the creator of Esperanto, had come from Warsaw, and addressed the gathering—a moving episode, for she is one of the few members of the family to survive the ordeal through which her country has passed.

The general business meetings dealt with various aspects of the Esperanto movement—organization, publicity, the use of the language by specialists (including doctors, teachers and journalists, among others), and by members of public services such as the Post Office, Police and Railways; and there was a very lively, not to say heated, debate on a suggestion which was put forward that the Congress should formally record its attitude towards certain political ideologies calculated to damage the best interests of humanity at large. This proposal was defeated, not from opposition to the ideas underlying it, but on the ground that the organized Esperanto movement must, as heretofore, confine itself to spreading the language and not officially mix itself up with political (any more than religious) controversies. Any departure from this strictly neutral position would, it was felt, cause very grave danger

to the movement itself; individual Esperantists or specialized groups may, of course, as before, hold any political views they like as private persons or societies, but the general international organization and its Congresses should maintain their statutory neutrality on all outside questions.

This acute controversy was in itself one more excellent demonstration of the fact that Esperanto is a living and very expressive language, suitable for common use by people of all nationalities for any purpose—even for squabbling. And when the acrimonious debate was over, the meeting calmed itself down again by singing the international Esperanto hymn, *La Espero*.

The Congress was informed that the highly esteemed and devoted President of the Universal Esperanto Association (combined I.E.L. and U.E.A.), General Louis Bastien of Paris, had relinquished his duties and would be succeeded by Mr. Ernfrid Malmgren of Stockholm. General Bastien has been an active Esperantist for 45 years, and has left his mark on the movement in many directions—most notably through his guidance of I.E.L. since its inception in 1936; and the Congress awarded him a grand ovation as he handed over the Presidency. Mr. Malmgren, himself an untiring worker in the movement, is intimately concerned in the arrangements for next year's Congress, which will be held in his own country at Malmö.

MY GREATEST THRILL

This manuscript was found among papers belonging to the late Miss Ada S. Wackrill. To the outsider the language may perhaps seem somewhat extravagant. Yet those who were present on this unique occasion will remember how they felt themselves, and will understand. Dr. Privat in his "Vivo de Zamenhof" gives another striking picture of the same event.

If you want to read a little book full of the most exciting true stories, I commend to you the Acts of the Apostles. And of all these stories to me the most thrilling is the account of the Day of Pentecost, especially as I have experienced something faintly similar.

It was in the year 1905 that 688 of us, from every continent in the world, were seated in the Theatre at Boulogne waiting expectantly, in a tense hush, for Dr. Zamenhof, the inventor of Esperanto, to speak to us in Esperanto, our common language. Not—note well, not a language

belonging to another nation which we could all speak, but one equally the possession of every one of us. It had never before been tried out. Each person present had studied it for himself in his own country, with his own ideas as to pronunciation, etc. But how was it going to work, when put to the test as a world-wide auxiliary language?

We soon knew. As Dr. Zamenhof opened proceedings with a prayer to the Infinite, and then unfolded to us the ideals that had inspired his invention, and his hopes for the future, we knew that Esperanto was a perfect medium of expression. Above all, it was revealed to us that with this common bond we were a "band of brothers". The effect was miraculous and dynamic. Everyone, and indeed the whole theatre, was filled with intense exaltation. We could not contain ourselves for joy!

St. Luke tried to express the emotion of Pentecost in terms of physical experience and spoke (according to Moffat) of "tongues like flames distributing themselves". To nothing else in the physical world could he compare the spiritual experience of the Day of Pentecost. In the same way, to nothing else than to an atmosphere alive and fully-charged with electricity can I compare the sudden realization, which possessed us in the Boulogne theatre, that God has "created of one blood all nations of men".

Edmond Privat, writing years afterwards of that sacred hour, says: "Io flugis en aero, ia blovo el eterno"—"Something stirred in the air, a sort of wind from eternity", which surely recalls St. Luke's "rushing mighty wind".

When later we met one another in the street, it was not alone the green five-pointed star we wore that betrayed us as Esperantists, but a radiant countenance and beaming smile. We felt for one another a kind of magnetic attraction; and although I did not see folks embracing, or greeting one another "with a holy kiss", I think we all felt like doing this for very joy!

I have since attended two Esperanto world-congresses, at Cambridge (with its London postscript), and at Antwerp. Highly inspiring as these were, they lacked the rapture which initiated that first world-congress.

ZAMENHOF AT BOULOGNE

The foregoing article refers to Dr. Zamenhof's speech at the First Universal Esperanto Congress, held at Boulogne-sur-Mer in 1905. As a very large number of present-day Esperantists have not had an

opportunity of reading this eloquent oration, which, as the Majstro's first public speech to such an assembly, so thrilled his hearers, it is appropriate to quote the most striking parts of it here, not only as a historic utterance, but also as a piece of inspiring literature:—

Sankta estas por ni la hodiaŭa tago. Modesta estas nia kunveno; la mondo ekstera ne multe scias pri ĝi, kaj la vortoj, kiuj estas parolataj en nia kunveno, ne flugos telegrafe al ĉiuj urboj kaj urbetoj de la mondo; ne kunvenis regnestroj nek ministroj, por ŝanĝi la politikan karton de la mondo, ne brilas luksaj vestoj kaj multego da imponantaj ordenoj en nia salono, ne bruas paflegoj ĉirkaŭ la modesta domo, en kiu ni troviĝas; sed tra la aero de nia salono flugas misteraj sonoj, sonoj tre mallaŭtaj, ne aŭdeblaj por la orelo, sed senteblaj por ĉiu animo sentema: ĝi estas la sonoj de io granda, kio nun naskiĝas. Tra la aero flugas misteraj fantomoj; la okuloj ilin ne vidas, sed la animo ilin sentas: ili estas imagoj de tempo estonta, de tempo tute nova. La fantomoj flugas en la mondon, kordiĝos kaj potenciĝos, kaj niaj filoj kaj nepoj ilin vidos, ilin sentos kaj ĝuos.

En la plej malproksima antikveco, kiu jam de longe elviŝiĝis el la memoro de la homaro kaj pri kiu nenia historio konservis al ni eĉ la plej malgrandan dokumenton, la homa familio disiĝis kaj ĝiaj membroj ĉesis kompreni unu la alian. Fratoj, kreitaj ĉiuj laŭ unu modelo, fratoj, kiuj havis ĉiuj egalan korpon, egalan spiriton, egalajn kapablojn, egalajn idealojn, egalan Dion en siaj koroj, fratoj, kiuj devis helpi unu la alian kaj labori kune por la feliĉo kaj la gloro de sia familio,—tiuj fratoj fariĝis tute fremdaj unuj al aliaj, disiĝis ŝajne por ĉiam en malamikajn grupetojn, kaj inter ili komenciĝis eterna milito. En la daŭro de multaj miljaroj, en la daŭro de la tuta tempo, kiun la homa historio memoras, tiuj fratoj nur eterne bataladis inter si, kaj ĉia interkompreniĝado inter ili estis absolute nebla.

Profetoj kaj poetoj revadis pri ia tre malproksima nebula tempo, en kiu la homoj denove komencos komprenadi unu la alian kaj denove kuniĝos en unu familion; sed tio ĉi estis nur revo. Oni parolis pri tio, kiel pri ia dolĉa fantazio, sed neniuj prenis ĝin serioze, neniuj kredis pri ĝi. ♦

Kaj nun la unuan fojon la revo de miljaroj komencas realiĝi. En la malgrandan urbon de la franca marbordo kunvenis homoj el la plej diversaj landoj kaj nacioj, kaj ili renkontas sin reciproke ne mute kaj surde, sed ili komprenas unu alian, ili parolas unu kun la alia kiel fratoj,

kiel membroj de unu nacio. Ofte kunvenas personoj de malsamaj nacioj kaj komprenas unu alian; sed kia grandega diferenco estas inter ilia reciproka kompreniĝado kaj la nia! Tie komprenas sin reciproke nur tre malgranda parto da kunvenintoj, kiuj havis la eblon dediĉi multegon da tempo kaj multegon da mono, por lerni fremdajn lingvojn—ĉiuj aliaj partoprenas en la kunveno nur per sia korpo, ne per sia kapo; sed en nia kunveno reciproke sin komprenas ĉiuj partoprenantoj, nin facile komprenas ĉiu, kiu nur deziras nin kompreni, kaj nek malriĉeco, nek nehavado de tempo fermas al iu la orelojn por niaj paroloj. Tie la reciproka kompreniĝado estas atingebla per vojo nenatura, ofenda kaj maljusta, ĉar tie la membro de unu nacio humiliĝas antaŭ la membro de alia nacio, parolas lian lingvon, hontigante la sian, balbutas kaj ruĝiĝas kaj sentas sin ĝenata...; en nia kunveno ne ekzistas nacioj fortaj kaj malfortaj, privilegiitaj kaj senprivilegiaj, neniuj humiliĝas, neniuj sin ĝenas; ni ĉiuj staras sur fundamento neŭtrala, ni ĉiuj estas plene egalrajtaj; ni ĉiuj sentas nin kiel membroj de unu nacio, kiel membroj de unu familio, kaj la unuan fojon en la homa historio ni, membroj de la plej malsamaj popoloj, staras unu apud alia ne kiel fremduloj, ne kiel konkurantoj, sed kiel fratoj, kiuj, ne altrudante unu al alia sian lingvon, komprenas sin reciproke, ne suspektas unu alian pro mallumo ilin dividanta, amas sin reciproke kaj premas al si reciproke la manojn ne hipokrite kiel alinaciano al alinaciano, sed sincere, kiel homo al homo.

Ni konŝciu bone la tutan gravecon de la hodiaŭa tago, ĉar hodiaŭ inter la gastamaj muroj de Bulonjo-sur-Marjo kunvenis ne Francoj kun Angloj, ne Rusoj kun Poloj, sed homoj kun homoj. Benata estu la tago, kaj grandaj kaj gloraj estu ĝiaj sekvoj!

S-ro ROBERT ROBERTSON, F.B.E.A.

La membroj de B.E.A., kaj ĉiuj aliaj samideanoj kiuj konas la nomon kaj la sindonemon al nia afero de nia Vic-Prezidanto Robert Robertson, korege gratulos lin kaj S-inon Robertson je la 60a datreveno de ilia edziĝo. Malofta okazo por iuj ajn geedzoj, sed certe des pli malofta en la relative malgranda rondo de la samideanaro!

S-ro Robertson estas elstaranta homo en la Brita movado, kaj inter la plej malnovaj sed ankoraŭ aktivaj Esperantistoj ĝenerale. Li ekstudis la lingvon antaŭ pli ol 40 jaroj, kaj de tiu tempo neniam ĉesis ĝin propagandi, multmaniere kaj senlace. Li

fariĝis Konsilanto de B.E.A. en 1914, Honora Kasisto en 1922, Honora Sekretario en 1925, kaj Prezidanto en 1931. En ĉiuj oficoj li montris sian kutiman bonhumoron, sagacon, kaj zorgan atenton al ĉio pri-traktenda. Dum pluraj jaroj ĝis 1946 li estis membro de la Administra Komitato, kaj tiumaniere daŭre partoprenis la aktivan laboron de la Asocio. Sed la fakto ke li ĉesis esti Komitatano neniel signis ĉeson de laboro por la movado.

Saluton tre sinceran al nia 86-jara pioniro kaj honorata kaj amata kolego !

TWO VICTORIAN "SAMIDEANOJ"

The English physician Peter Roget (1779–1860), in the Introduction to his famous *Thesaurus of English Words and Phrases*, referred to the "principles on which a strictly Philosophical Language might be constructed," and continued:—"The probable result of the construction of such a language would be its eventual adoption by every civilised nation, thus realizing that splendid aspiration of philanthropists—the establishment of a Universal Language. However Utopian such a project may appear to the present generation, and however abortive may have been the former endeavours of Bishop Wilkins and others to realize it, its accomplishment is surely not beset with greater difficulties than have impeded the progress of many other beneficial objects, which in former times appeared to be no less visionary, and which yet were successfully achieved in later ages by the continued and persevering exertions of the human intellect. Is there at the present day, then, any ground for despair, that at some future stage of that higher civilization to which we trust the world is gradually tending, some new and bolder effort of genius towards the solution of this great problem may be crowned with success, and compass an object of such vast and paramount utility? Nothing, indeed, would conduce more directly to bring about a golden age of union and harmony among the several nations and races of mankind than the removal of that barrier to the interchange of thought and mutual good understanding between man and man, which is now interposed by the diversity of their respective languages."

Roget possibly had in mind a "universal" tongue to replace all others; but in any case this was not the idea in the mind of another Englishman of his time, the widely-travelled J. S. Buckingham (1786–1855), a man of generally progressive views on social matters, who expressed his opinions

as follows in the 1840's:—"The third great evil, from which all countries suffer much injury, is the cultivation of NATIONAL PREJUDICE, by which the inhabitants of each are taught to look with feelings of animosity and contempt on the people of all other lands but their own: for which the most perfect remedy would be the removal of all barriers to the utmost freedom of international intercourse . . . and the establishment of a Universal Language, to be taught in all the schools of every country, in addition to the mother-tongue; so that all persons thus instructed might travel everywhere without the need of interpreters, and be everywhere understood."

CONCERNING THE "FUNDAMENTO"

There is a section of the history of our movement which ought to be understood by every Esperantist. It concerns the little book *Fundamento de Esperanto*.

In the early days Zamenhof was told by friends that while the main part of his language was excellent, certain details ought to be altered in the interests of perfection. But it transpired that items which some critics disliked were the points which seemed to others to be most admirable. Meanwhile leading propagandists reported that all talk of possible alteration ruined the chances of success: no one was going to learn a language which was liable to be changed at any moment.

So it came to pass that in anticipation of the first international congress at Boulogne Zamenhof prepared the *Fundamento*.

The book consists of (1) the 16-rule *Gramatiko*, (2) the *Ekzercaro* (a collection of illustrative sentences); and (3) the *Universala Vortaro* (the vocabulary). To all this Zamenhof added a preface which is possibly the most important section of all. Here are some brief extracts:—

"To ensure that Esperanto shall remain intact, and that the work of one generation shall not be undone by the next, one condition is essential: the language must rest on a clearly defined and unchangeable basis. No person and no society ought to have the right arbitrarily to make a change in the foundation of the language.

"This does not mean that Esperanto is petrified, and without power of growth. It is free to develop to any extent, but in a safe and natural manner, either (a) by additions, or (b) by the acceptance of alternative forms to be used by the side of the old. In time an older form will become archaic; but it will always remain correct.

There will be no break in continuity, and older works will remain intelligible."

At the Congress of Boulogne this was seen to be simple common sense, and the *Fundamento* has remained the official basis of the language ever since.

The importance of all this for modern Esperantists lies in the fact that, from time to time, some well-wishers say: "Let a committee of linguists be set up to decide the best form of the auxiliary language, and then it will be possible to support it with confidence."

What would happen in such a case would be that one member of such a committee would have a preference for Teutonic elements: another would favour a closer approach to Latin: whilst a Slav expert would point to the enormous importance of the Slav nations in our modern world. And others would tinker with the grammar. There would be no finality in the discussions, and the fiasco would recall another sentence from Zamenhof's Preface: "The moment in which we permitted change in the Foundation would be the commencement of our death."

From the time when Esperantists ceased to talk about so-called reforms, and concentrated their attention on the practical use of the language, the movement has progressed. But the lesson to be learnt from Zamenhof's wise words, and from past experience—that monkeying about with basic principles would lead nowhere (except to chaos and failure)—should never be forgotten.

SAMIDEANO.

TERURA NESICIO. Sinjoro, al amiko:—
"Mi estas en terura embaraso, Tomĉjo! Iu sendis leteron al mia fianĉino, informante ŝin pri io en mia pasinta vivo!" Amiko:—
"Nu, kiel vin ĝeni pri tio? Kial ne simple nei ĝin?" "Nu, jen ĝuste la malfacilaĵo; ŝi ne volas montri al mi la leteron, do mi tute ne scias kion mi devas nei!"

LA PROVO. "Vilĉjo," diris la kolera patro, "ĉu estas vi, kiu mortigis miajn orfiŝojn?" "Jes, patro. La vendisto vin trompis. Mi metis acidon en la vazon. Ili tute ne estas el oro."

NOVA RELIGIO. Juna laboristino, al sia fianĉo:—"Joĉjo, estas io, pri kio mi devas paroli al vi antaŭ ol ni edziĝos; sed vere mi ne scias kiel plej bone klarigi la aferon." "Bone, ne timu! Diru ĝin." "Sed mi timas ke vi ne edziĝos kun mi!" "Sed mi insistas!" "Nu, Joĉjo, mi estas somnambulino." "Ho, tute ne gravas, karulino! Se ne ekzistas preĝejo por tiu sekto, ni edziĝos nur civile."

ROTO DE GAZETKORESPONDANTOJ

"Cent semoj perdiĝas, mil semoj perdiĝas; ni semas kaj semas konstante".

These words of Zamenhof's may well be taken as the motto of the Press Panel which was revived last April. The Panel has now 33 members including a number of experienced members of the pre-war Panel, which was operated by Mrs. Durrant with such success. Mrs. Durrant was unable to continue as Organizer, but she has instructed her successor in the method of operating the Panel, viz.: a News Agency supplies, about twice a week, cuttings which the Organizer distributes with all haste to the members of the Panel, who write appropriate letters which they submit to the Press.

The method works well up to a point, but there is an inevitable time lag, sometimes of several days, between the publication of a letter or article and the receipt of the cutting by the Organizer. There is also only one copy of a cutting. (Some cuttings, being reports of routine Esperanto activities, are not suitable for the purpose).

The Organizer would therefore be glad to receive cuttings (from any publication) which might be suitable for distribution to members of the Panel, who have undertaken to reply to any cuttings sent them. What we are asking you to do is to watch out for any item in the papers which you read—local, national, magazine or journal—which opens an opportunity for a "letter to the Editor". If in your own line, first write a letter to the Editor yourself; then cut out (a) the original letter, article, or paragraph, (b) the name and address of the journal, and (c) the date. Pin or paste the three cuttings together and slip them in an open envelope addressed to S-ro B. S. Whidborne, 5 Burton Court, London, S.W.3, putting "Printed Matter" in the left-hand corner; affix a penny stamp, and post as soon as possible. (Address two or three envelopes right away and keep them where you will be able to find them when wanted; this will save you having to look up the Organizer's name and address). If you have submitted a letter yourself, the Organizer would be glad to have a copy enclosed with the cutting (2½d. stamp).

The type of item which would be very welcome would be anything to do with the language problem—not necessarily mentioning Esperanto; that will come out in the letter by the Panel member. If you are doubtful of the suitability of your cutting, send it along, and the Organizer will use his discretion about it.

IN PRINT AGAIN!

PLENA VORTARO DE ESPERANTO

Compiled by

E. GROSJEAN-MAUPIN
A. ESSELIN
S. GRENKAMP-KORNFELD
G. WARINGHIEN

Published by S.A.T.

Price £1, postage 8d.

Order from the

BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
140 Holland Park Avenue
London, W11.

NOTE—*This is a photographic (offset) reprint of the second edition, not a revised edition. See notice on page 109*

ESPERANTA UNIO DE LIBERALAJ RELIGIANOJ

Por la liberala Kristano, la Modernisto, la Unitariano; kaj por ĉiu, kiu kredas je la Interna Lumo de la konscienco kaj la vivmaniero de amo, kaj kiu deziras kunligi kun tiu vivmaniero la sciencistan amon al la vero. *Informoj haveblaj ĉe*

W. E. REEVE

32 Hillcourt Road, London, S.E.22

WANTED

Competent Shorthand-Typist for the U.E.A. Office, preferably with knowledge of Esperanto.

Comfortable hours and conditions. Send full details of speeds and salary required to—

C. C. GOLDSMITH,

Esperanto House, Heronsgate,
Rickmansworth, Herts.

Air Taxi Service

ANYWHERE to ANYWHERE
AT ANY TIME———1/3 per mile

Piloted by Ex A.T.A. Pilot (1,500 hours)

Full information and details from—

Naylor Air Service

Telephone :
LITTLEWICK GREEN
251

WHITE WALTHAM AIRFIELD
MAIDENHEAD, BERKS

MEMBER OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

FRUAJ MEMOROJ DE ESPERANTUJO

Nia Redaktora Moŝto kredas ke miaj memoroj eble interesos vin, la legantojn. Mi tre esperas ke li pravas !

In the Autumn of 1906 British journals frequently contained paragraphs about Esperanto, undoubtedly inspired by that "Prince of propagandists", Bolingbroke Mudie, who, with Colonel Pollen and Dr. Cunningham, marvellously organized the Third Universal Congress held in August, 1907, in Cambridge. My curiosity being excited by these, I one evening saw a "gutter-merchant" selling penny books on the subject. I immediately purchased what still appears to me the cheapest—yet at the same time, for me the most expensive—pennyworth of my life! For it has led me into much foreign travel—10 Universal Congresses abroad (and three at home), which—to avoid that extremely asinine feeling which assails one when faced with a foreign tongue—I should otherwise undoubtedly have fearfully refused. I remember opening that book in the home-ward-bound train, and finding myself charmed by the simplicity and easy digestibility of its contents, although I had hitherto been absolutely "allergic" to languages.

I remember completing my education with a course of Helen Fryer's Grammar, *The Esperanto Teacher*, and then (as we were at that time requested to do) wrote to Dr. Zamenhof, and found myself enrolled as "Esperantist 13422" in the list of his declared adherents!

To my subsequent great regret, I did not participate in the Cambridge Congress. Family calls prevented indulgence in luxuries, and I was in touch with no one in the Movement until I visited the B.E.A. office—then in Arundel Street, Strand—where Secretary Sexauer enrolled me. Soon afterwards I went one evening to the London Esperanto Club—then held in St. Bride's Institute, through the influence of W. T. Stead, to whom our British movement owed much of its early rapid progress. Diffidently presenting myself at the door, I was immediately spotted as a stranger by that secretarial embodiment of energy, Miss E. A. Lawrence—personal Secretary to Stead, whose attention she had been the happy means of drawing to our cause. I well remember the "open arms" with which she came sailing to greet me; how she put me at my ease and gave me helpful introductions.

I remember entering the Club one evening and seeing a fine upstanding man, the apparent embodiment of joviality, surrounded by a bevy of damsels enjoying his humour to the full. That was the ceaseless propagandist Colonel John Pollen, with whom I well remember travelling on tram-top to a London Conference. I remember how, on our subsequent walk to the place of meeting, he pulled up to admire the work of a pavement artist, had a few moments with him, and then gave him three or four of Sheehan's delightful coloured postcards (then recently got out by Raphael Tuck), and suggested his using them for his designs. Shortly after, we had to ask our way of a postman, when, having thanked him, Pollen remarked "I think you are a family man?" and on his owning to it, continued, "Well, take these home to your family. You can tell them . . ." and then followed a few terse but telling words of propaganda. He was verily irrepressible, and his invariably cherubic style made him acceptable everywhere, to everyone.

ROBERT ROBERTSON.

NEDERLANDA VIZITO

Antaŭ nelonge Zaandam estis por mi nur nomo, malprecize memorita el antaŭaj geografioj lecionoj kiel tiu de grava industria urbo en Nederlando. Sed, bonŝance mi ricevis inviton partopreni en Septembro la festsemajnon aranĝitan honore al la 35-jara ekzistado de la tiea sekcio de la Asocio de Laboristaj Esperantistoj: kaj nun Zaandam estas la loko en kiu mi pasigis unu el la plej interesaj semajnoj de mia vivo, ĉar tie mi unue havis la ĝojon ĉeesti internacian kongreson. Ĝi ja meritas tiun titolon, ĉar ĉeestis 25 gastoj el 10 landoj—inter kiuj troviĝis Ges. Adamson el Svedujo, S-ro Levin el Francujo, Ges. Vokal el Aŭstrujo, S-ro Bleier el Hungarujo kaj S-ino Havrankova el Ĉeĥoslovakujo—kaj ĝuste pro tio ke ĝi estis relative malgranda kongreso, ĉiu povis facile interkonatiĝi, tiel ke post la unua kunveno mi sentis min inter malnovaj amikoj. La semajnon plenigis plena programo de vizitoj al lokaj fabrikoj, al la urboj Amsterdam kaj Rotterdam, al la fama fromaĝvendejo de Alkmaar, al pitoreskaj lokoj kiaj Bergen, Edam kaj Volendam, kaj al la polderoj kie la Nederlandanoj obstine rekonstruas la landon detruitan de la maro kiu enfluis pro la dumilita detruo de la digoj.

Tamen la Sekcio volis ne nur festi dum la semajno sed ankaŭ, kun la helpo de la alilandanoj, propagandi grandskale. Tial en ĉiu urbo kaj vilaĝo oni aranĝis ke ni estu akceptataj de la tiea urb- aŭ komun-umestro; ni vizitis vilaĝlernejon en kiu Esperanto estas instruata dum lernejoj, kaj mi dubas ĉu iam antaŭe la klasĉambroj enhavis 40 plenaĝulojn amasigitajn sur la malantaŭaj benkoj,—kaj certe la lernejo neniam antaŭe aŭdis tiom da gaja kantado; en ĉiu urbo kaj fabrikejo la lokaj Esperantistoj amase bonvenigis nin, kaj regalis nin aŭ en la propraj domoj aŭ en la vilaĝhalo aŭ en la fabrikej-kantino. En Zaandam mem neniu povis ignori la semajnon, ĉar la lokaj gazetoj detale raportis ĉiutage pri la okazintaĵoj; en butikoj estis ekspozicioj de Esperantaĵoj; ekster la plej granda kafejo estis granda stelo formita el elektrolampoj, ĉirkaŭita de la diversnaciaj flagoj; kaj de la urbdomo flirtis granda Esperanta flago kiu estis verŝlumigita dum la nokto.

Mi timas la redaktoran kraĵonon, do bedaŭrinde mi ne povas priskribi la koncertojn, la balon, la plenaerajn kunvenojn, kaj miajn impresojn pri la nuntempa vivo en Nederlando—mi gastis ĉe laborista familio, do mi vidis kiel la "ordinaruloj" vivas—sed eble mi jam diris sufiĉe por montri ke la Zaandam-Sekcio ja meritas la gratulojn kaj bondezirojn de ĉiu Esperantisto: Zaandam Antaŭen!

K. ALEXANDER.

SOCIETY OF BRITISH ESPERANTIST TEACHERS

The Annual Meeting and Conference will take place at the City Literary Institute, Stukeley St., Drury Lane, London, W.C.2, on Jan. 2nd and 3rd, 1948. Annual Meeting, 10.30 on Jan. 3rd (members only). All other meetings open. Details (after Dec. 1st) from the Secretary, 183 Woodlands Park Road, Birmingham 30. —

NOVAĴETOJ

Slovena Esperanto-Ligo en Ljubljana kaj la samideanaro en urbo Maribor korege dankas la anglajn sendintojn de Esperantaj verkoj. La alvoko en *B.E.* (p. 75) bonege sukcesis. Se iu alia havas nebezonaĵajn librojn, danke akceptos ilin Prof. R. Rakuša, Vrbanska c.5, Maribor (Jugoslavujo).

Hungarujo — Korespondantojn deziras gestudentoj kaj aliaj personoj, en Esperanto kaj aliaj lingvoj (inkluzive de la angla), rondo "Ni Konatiĝu" en Budapeŝto. Skribu unue al S-ro Kovács, Üllői-út 20, Budapeŝto VIII, menciante aĝon, sekson, uzotan lingvon, stud-temon aŭ profesion, k.t.p.

Poŝto, Telekomuniko kaj Transporto—La brita ĉefdelegito de I.L.E.P.T.T. nun estas S-ro Frank Curtis, 136 Hillside Road, St. George, Bristol 5. Li invitas ĉiujn poŝtistojn, telekomunikistojn, kaj transportistojn sendi al li siajn adresojn, por ke ili ricevu senpagan ekzempleron de la *Interligilo*.

Pastro Kubacki—Diversaj membroj de B.E.A. ricevis de ĉi tiu sinjoro en Usono proponojn pri ŝanĝoj en la lingvo, kaj kelkaj jam respondis al li montrante la netaŭgecon de la sugestoj kaj la malverecon de iuj asertoj faritaj de li kaj liaj amikoj. Se pluaj ricevintoj opinios utila ian respondon, estos bone atentigi al la fakto ke laŭ sia leĝa konstitucio B.E.A. ekzistas ekskluzive por disvastigi la *lingvon de Zamenhof*, kaj ne novajn formojn iaspecajn.

Folkloro kaj Esperanto — Gesr-oj S. Jackson Coleman, kiuj edziĝis Esperantlingve en Londono en 1926, post la Berna Kongreso intervjuigis ĉe la Aŭstria Radio kaj klarigis la manieron en kiu ili unue renkontigis pere de Esperanto: ankaŭ kiel ili utiligis ĝin por folkloro esplorado. Poste ili akceptigis de la Princo kaj Princino de Liechtenstein kaj interparolis kun Iliaj Moŝtoj pri la samaj temoj. Nuntempe niaj amikoj administras Folkloran Akademion ĉe 116 Kinloch Drive, Kingsbury, London, N.W.9, de kie ili plezure provizos informojn al interesatoj pri la utiligo de folkloro en la propagando de Esperanto. (Oni bonvolu sendi afrankitan koverton).

Denaska Esperantistaro—La celo de ĉi tiu organizaĵo estas instigi Esperantistajn gepatrojn dediĉi siajn infanojn al la movado, kaj tiel eduki ilin ke ili estu dulingvanoj en la hejmo. Por helpi al la infano kaj la gepatroj, D.E. nomas lokan samidean(in)on por rilati kun la infano kiel Onklo aŭ Onklino, kaj ĝin kuraĝigi. Oni bonvenigas tiajn geonklojn el ĉiuj landoj. Jam registriĝis pli ol 200 infanoj el 25 landoj. Plua informo estas havebla de la Prezidanto, S-ro Robert Robertson, F.B.E.A., 228 Alexandra Park Road, London, N.22.

International Friendship League—There are a number of Esperantists in this useful organization, but their proportion to the total membership is still small, and more will be welcomed. Apart from the facilities offered by the League to its members, there is scope for spreading a knowledge of the existence of Esperanto and the part it can play in making the League more effective. There is a special correspondence section for organizing international correspondence. The League issues its own magazine, *Friendship News*. It now has

branches in eleven countries, and local representatives in several others. Those interested should apply to the Organizing Secretary at 33 Gordon Square, London, W.C.1, for fuller particulars and the addresses of local Groups in various parts of the country.

Estraro de U.E.A.—La Estraro nun konsistas el :—*Prezidanto*, S-ro E. Malmgren (Svedujo) : *Vic-Prezidanto*, D-ro P. Kempeneers (Belgujo) : *aliaj membroj*, S-ro H. Jakob (Svisujo), D. Kennedy (Britujo), I. Lapenna (Jugoslavujo), A. C. Oliver (Britujo) kaj P. Petit (Francujo). Okazas, do, ke du el la sep Estraranoj estas britoj. Ni kore gratulas S-ron Kennedy pro lia elekto, kaj plezure vidas ke S-ro Oliver restas en ĉi tiu grava ofico.

“Kiel Vi Fariĝis Esperantisto ?”—Ĉi tiu demando, farita al ĉeestantoj ĉe iu kunveno de konsiderinda nombro da samideanoj, donos interesajn kaj informajn rezultojn. Oni trovos, ke estas multaj manieroj de konvertiĝo al la lingvo, kaj ke efektive la ŝajne plej vanaj metodoj sukcesas ĉe unu aŭ alia individuo. Ofte, kompreneble, propagandistoj neniam persone ekscias pri siaj “kaptoj” : sed, ĉar ĉiu Esperantisto evidente kaptiĝis *iamaniere*, ni konstante kaj espereme reklamu la lingvon laŭ multaj kaj diversaj metodoj !

La Dua Internacia Muzika Festo (Llangollen, Kimrujo, 1948) intencas fari grand-skalan uzon de Esperanto. Jam tri Esperantistaj ĥoroj anoncis aliĝon. Detalojn volonte sendos la Esperanta Sekretario, S-ino R. Rossetti, School House, Ponciau, Wrexham.

About “Muzika Terminaro” (B.E.A., 9p.) *The Musical Times* said : “This book might serve as a useful chart for music-teaching and revision ; and many people might profit if it were translated into English.” The Head of the Music Department of a large Secondary School writes : “I find this work very useful for teaching in my school. It is beautifully condensed, and yet treats of every aspect of music. Our Certificate students often require to get over a lot of general ground quickly, and this book is the *taŭga ilo* for the job. I have given copies to some of my musical friends. It is useful to anyone who follows the art of music”.

“People and Freedom” (32 Chepstow Villas, W.11) for August contained an excellent letter from Miss Fortey : *Basic English Unnecessary*.

Christmas Cards

Six original woodcut designs with Esperanto or English texts, 2/6 per set, with envelopes, post free. (Please state whether Esperanto or English Cards are required). Order from THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC., 140 Holland Park Ave., London, W.11.

Quantities of any one design can be obtained printed with name and address at 7/6 extra, irrespective of quantity. Send stamp for specimens to THE ESPERANTO PRINTERS LIMITED, 57 Woodland Road, Maple Cross, Rickmansworth, Herts.

Internacia Esperanta Muzeo in Vienna is now open again, and would welcome donations of material, especially of publications since 1938. During the war all was hidden away, and the director imprisoned. Address: *Hofrat Steiner, Hofburg, Reichskanzleitrakt, Wien I.* We strongly support this appeal. Before sending any really valuable material to Vienna, however, make sure that the B.E.A. Library contains a duplicate.

B.E.A. Library—Grateful thanks to Mrs. Oliver and Mr. Rudman for donations towards upkeep and binding.

To Readers — We welcome and value notes on matters of general Esperanto interest. Typed by preference, and as concise as possible. Give "local news" in English. We depend on you for collaboration. We do not want anything vague, long, or of no interest to the general reader. This is the sort of thing to avoid:—

"The weekly meeting of our Esperanto class, which will perhaps some day affiliate to the B.E.A., if we succeed in paying off our deficit, was held last Tuesday as usual, in the house of a lady friend of one of our *membroj*, who kindly lent her cosy drawing-room *por la okazo*, but did not commence punctually as announced, as members came in late owing to the rain, though in the long run six *samideanoj* were present, and also a visitor who was much impressed (he is a local teacher), and the smallness of numbers was compensated by the enthusiasm of those who had so courageously braved the elements. The Chair was taken in her usual inimitable style by our energetic secretary, *Fraŭlino Dika*, who is also the *kasisto* and Librarian of the *Grupo*, and after her opening remarks, in which she eloquently explained that *la kara* is an international language designed to help and not to hinder the national languages, invented by Dr. Zamenhof, a Polish oculist, the *kunveno* was opened by Miss Slymm, who though she had learned Esperanto only two days previously in order to take part in the concert was dressed tastefully in green and sang with great feeling and perfect pronunciation the international anthem *La Espero*, to the well-known music of Menil, gracefully accompanied by her charming *fianco* Mr. Smyth-Smyth, A.T.C.M. (the leaves of the music being most skilfully turned by a mutual friend) and responded to a hearty encore by repeating the last verse, in the last line of which all present joined, and went home hoping to have the pleasure of hearing the talented *fraŭlino* again at no distant date, after which the meeting closed at the usual hour."

We do not mean to be sarcastic. Some reports (covering several foolscap sheets) really are written in this strain, and have to be boiled down, or (if they contain nothing of real interest) regretfully omitted.

Furthermore, items of news should be sent to us in good time. For an issue due to be published in May, for instance, we need them early in April, and sooner if possible—to allow for the boiling-down mentioned above or other necessary action. And as it is useless to publish announcements of "forthcoming events" if they will already have taken place when the issue appears, such items should always be sent in suitably early.

BRAK' EN BRAKO

The backbone of any nation-wide organization is the local enthusiast; whether an individual or a group, the keen worker must organize. This is as true of the Esperanto movement as of any other; but perhaps our movement labours under particular difficulties. An international language is not a "popular" interest. There is no money to be made out of it!

It can fairly be said that the two primary endeavours of the organizer are—first, to interest new people, and second, to keep them interested.

To achieve the first objective, it is necessary to offer more than an ideal; whilst there are a minority of people who can be won over by ideals, the great majority are not interested. Therefore, some stronger force must be applied if we are to gain converts.

If we have nothing material to offer to the mass, then we must see what we have to offer to a certain section of humanity. The *Internacia Asocio de Poŝtmark-Kolektantoj* was founded to engage the attention of a very large section of humanity in Esperanto. Philately is not our goal, but Esperanto is.

The stamp collector, perhaps more than any other individual, needs Esperanto. He doesn't know it yet, but I.A.P.K. is showing him that he does. In every town and village in the country there are stamp collectors. Not in every town are there Esperantists! Therefore, the Association is planning to place its organization at the disposal of the local Esperantist organizer.

The second demand—that we should keep the new member—follows naturally upon the above theory. The stamp collector need not be urged to keep his interest in Esperanto alive—it becomes part of his hobby, a practical part.

The Association wishes to walk arm in arm with the local organizations for Esperanto, by introducing its members to the local Esperantists, by introducing the local groups to its members, and by organizing combined activity.

The organizing secretary will be pleased to come to give a lantern talk on philatelic subjects in Esperanto; the talks will not be "high-brow" philately, but chatty talks about the interesting side of stamps.

The organizing secretary is P. H. LEWIS, F.B.E.A., XPDO House, Didcot, Berks., England.

DOBSON

A Planned Auxiliary Language

H. JACOB

With a preface by Harold E. Palmer, D.Litt.

... one of the most valuable features of Mr. Jacob's book is the admirable review that he gives of each of these five systems—Esperanto, Ido, Occidental, Novial, and Interlingua . . . —ENGINEERING.

... the author deals very fairly and impartially with the merits of the existing planned languages and gives credit for the valuable pioneering work done.—

THE LONDON TEACHER.

Demy 8vo 160 pages 10s 6d net

A Grammar of Motives

KENNETH BURKE

Striking to the heart of the fundamental problem of meaning, Kenneth Burke re-examines semantics in the light of a fresh, vital approach. Here is a book on the resources of language that stresses the linguistic and literary approach to philosophy.

9½" × 6½" 530 pages 30s net

No Voice is Wholly Lost

HARRY SLOCHOWER

A brilliant analysis of international culture during the last quarter-century. Slochower draws a picture of the close relationship of writing and thinking and presents his theme through leading personalities in literature from Huxley, Hemingway and D. H. Lawrence to Rilke, Sholokov and Steinbeck, and in thought from Nietzsche, Henry Adams and Spengler to Santayana and John Dewey, culminating in the most recent efforts at psychosocial rehabilitation in the fusion of Marx and Freud.

Demy 8vo 324 pages 15s net

Current book list on request
from 12 Park Place, St. James's
London, S.W.1

DENNIS DOBSON LIMITED

EL NIA LETERKESTO

S-ro E. P. Ockey (Coulsdon) skribas interalie pri Transskribo de Anglaj Nomoj (p. 66). Li preferas *Sudhampton* ol *Saŭtamton*; *Velz*, *Vajto*, ol *Ŭelz*, *Ŭajto*; kaj *Liverpulo* ol *Liverpolo*.

S-ro S. A. Andrew (Cape Town) mal-konsentas kun la recenzisto, kiu (p. 43) kritikis *Estu mallonga* (= *konciza*) kiel Anglismon. Li diras: "Yet Millidge gives *Mallonge* = *briefly, in a few words*; and I have seen it time and again with that meaning in irreproachably good Esperanto . . . It is thrilling to be a co-sinner with Zamenhof, who makes Polonius say in Hamleto—

*Ĉar mallongeco estas la spirito
De saĝo, kaj multvorteco estas
La korpo kaj ekstera ornamaĵo,
Mi ĉion tial diros tre mallonge.*

In translating I presumed that Antonio would prefer *mallonga* to *konciza* in addressing a messenger, and would probably reserve the less plebeian *konciza* for Kleopatru and her equals".

S-ro R. Roseti (Ponciau) skribas pri Versaĵoj por Infanoj (p. 68):

"Ni konstatu, ke Anglaj infanoj tre amas la ritmon kaj rimojn de siaj versaĵoj, *malgraŭ okazaj vortoj nekomprenataj*. Tio tute ne ĝenas ilin. Kie hiatas la kompreno, tie la sorĉa sono, la takto, la rimo, plene kontentigas. Kiam mi estis infano, mi ne komprenis *a pocketful of rye, a peck of pickled pepper, curds and whey, ware* (Simple Simon), *tuffet*; sed tio tute ne modifis mian ĝuon.

Do ni konstatu unue, ke la infanoj estas serene kuraĝegaj en la alproprigo de versaĵoj: nur la plenaĝuloj emas esti tro nervozaj, volante ĉion antaŭkribri. Ne necesas, ke la infanrimaĵoj estu zorge nivelitaj laŭ la plena kompreno de la infano: kie ĝi ne komprenas, tie ĝi plezuras pri la sono aŭ eĉ pri la *mistero* de la vorto. Tial ni ne domaĝu doni (kun la puraj infanaĵoj) ankaŭ bonajn poemojn: belaĵojn, kiujn la infano ne plene komprenos, sed tamen ĝuos.

Due ni konstatu, ke la infano ŝatas ne sole la simplajn, banalajn rimojn, sed ankaŭ la pli sonorajn kaj neordinarajn (*Mary, contrary; gander, wander, chamber; eĉ water kaj after*!). Tial ni ne perforte limigu nin ĉe *vin, ŝin, k.s.*"

S-ro Roseti daŭrigas kun pledo por *bonsona* elizio en Esperanto, kaj aldonas liston de poeziaĵoj taŭgaj por iom pli aĝaj infanoj ol la kvinjaruloj.

THE T.J.O. CAMP AT IPSWICH

The Third International Camp of Tutmonda Junular-Organizo was held in Ipswich from the 14th to the 21st August and was attended by over 200 young people from Belgium, England, France, Hungary, Netherlands, Sweden and Wales. The local Education Committee had put a fine modern school building at the disposal of the visitors, and it made an ideal *kongresejo*. The green star flag of Esperanto was to be seen flying from the school's flagstaff throughout the week, and the rooms used for the various meetings were tastefully decorated with posters, flags and other Esperanto emblems.

On the 14th August the fine *fest-salono* was packed for the formal opening of the week's activities. The first speaker was Mr. Jack Heath (a head teacher, and Local Delegate of U.E.A.), who had been responsible for all the local arrangements. He was followed by the President of T.J.O. (Mr. Peter Krijt, of the Netherlands) and the Mayor of Ipswich (Alderman Mrs. Mary Whitmore), who offered a very cordial welcome to the visitors. Her speech was in English (interpreted by Mr. F. D. Murphy, F.B.E.A.) but she concluded with a perfectly delivered sentence in the international tongue. Among others present were the Chairman of the School Governors, the Borough Youth Organizer and the Chairman of the Education Committee.

During the week there were visits to local places of interest, and one day was occupied by a motor-coach trip to London (with a picnic tea in Epping Forest). There were several evening concerts, to which the campers themselves mainly contributed, and a lantern lecture on Youth Hostelling in various lands was given by Mr. F. Parker. The local G.F.S. gave a display of country dancing, and the Ipswich Co-operative Youth Choir entertained the assembly with typical English songs and glees. On the Sunday there was a service, conducted by Mr. F. D. Murphy, and attended by some 120 campers, as well as the Mayor of Ipswich and other visitors—including a

---

The only member who answered our appeal for postcard photos of members or of Esperanto functions of interest was Mr. Gardener of Hextable. We thank him heartily. But where are the others? Of even some highly-placed officials of our movement we have no photo at all. Next time you are taken, or your group or Federation meets, please bear the B.E.A. Library in mind.

German and a Yugoslav. The lessons were read by Miss Mary Krijt (Netherlands) and Mr. Lars Westman (Sweden), and the piano was played by Miss Morwen Hughes (Wales).

So many *pliaĝaj samideanoj* and other friends helped in the enterprise before and during the week, or encouraged the organizers by their presence as occasional visitors, that it would be invidious to mention individual names. But one exception must be made,—that of Mr. Heath, who bore the chief burden of the arrangements, and who, with all others concerned, must be warmly congratulated on the success of the gathering. It is possible that next year's Camp will be held in Northern France.

(Note.—We are asked to correct the note on page 80 of the last "B.E." regarding the T.J.O. subscription. The annual fee of 5/- covers membership and the 16-page magazine *La Juna Vivo*. For "membroj aspirantaj" (under 14 years of age) the annual subscription is 2/-, which covers membership and an 8-page magazine. Subscriptions in either category should be sent to Miss N. Rees, "Derwydd," Seven Sisters, Neath, Glam.)

THEY = WE

Mathematicians and grammarians will perhaps doubt the possibility of this equation, but I hope to make it acceptable not only to them, but also to all our members.

"They" of course is the vast indifferent multitude which works and plays around us; "we" is the enlightened eager little company of practical idealists who are members of the B.E.A. So we like to think! Before "they" can equal "we" either quantitatively or qualitatively, there must be more informed, more co-ordinated activity on the part of the various singulars which go to make up the plural on the right side of our equation.

"We" are individually units in a society which contains a rich diversity of occupations, interests and talents. Our organization is fortunate in having officials whose activity and enthusiasm are such as to make one proud to be associated with their work. Among us throughout the length and breadth of the land are those who devote their knowledge and time to the service of our language and by so doing serve humanity. This they do continuously, not for a matter of months; and generously, with no thought of private profit.

Some are teaching:—classes or small groups, or acting as correspondence tutors;

some are writing:—articles, letters, bulletins, text-books, original works; some are carrying on linguistic exploration, in fields not fully covered; some are translating; some are doing administrative work, or gradually penetrating influential circles; some are talking (in public and in private!). Yet with all this faithful and inspired effort, individuals can reach only a small public, and accomplish only part of the work to be done. Hence the need for combined effort in various directions, particularly in specialist activities.

There are many among us who just by using Esperanto bring it to the attention of "them". Without conscious propaganda they impress their circle with the knowledge they have gained through literature and correspondence, with the friends they have made and kept. They have told how Esperanto has not only opened windows, but how it has also opened doors.

I want to suggest that every individual AMONG us is entitled to be ONE of us only if he or she is contributing to the spread of the language in some way or another.

Though many are proud of the fact that they have introduced others to the movement, more rapid conversion of "them" is necessary. Greater publicity would be an enormous advantage. Here is need for co-ordinated effort. We are often told that we should advertise more, that we don't do enough propaganda. Public meetings have been organized time and again with considerable expense and effort and inconsiderable results.

Advertising on a large scale, constant and purposeful, is needed, but for this we MUST have money. Those of us who have had anything to do with the matter know the high rates charged by widely-read journals; we know that an occasional insertion is of little value compared with a regular series; we know too that something must be offered, something attainable.

Our correspondence courses provide just such a solid core. They are one of the most successful means of getting new members, and new members equipped with a sound basis of knowledge. One meets students of these courses who rapidly become fluent speakers, given an opportunity to mix with experienced Esperantists. How delightedly these recruits realise their capacity and how well they take their place among "Us"!

I want to appeal urgently for the means to increase and maintain our advertisement campaign. It is an opportunity for co-ordinated effort, in which all can take part. It may be that YOU read regularly and thoroughly a particular magazine or newspaper. You know that it reaches intelligent

and thoughtful readers. Could you not offer to finance an advertisement for a definite period in this particular paper? If unable to do so individually, could you perhaps persuade your group, club or friends to make up the sum needed? It is better to act through the B.E.A. to prevent overlapping. Maybe you would rather leave the choice of a suitable magazine to the Office, which has intimate experience of success or failure in this matter of selection. One curious thing is that organizations where one would expect to find great interest have been unresponsive, whereas magazines which make no direct appeal to international understanding have given good results.

Nothing can replace direct personal influence, but well-directed, concentrated advertising will enormously widen our sphere of influence, give us a public, bring in new members, increase sales—in fact help to establish our new equation. And this brings me to my starting-point.

Will you NOW join in the effort to confuse grammar and mathematics, and make "They"="We"?

V.C.N.

LA LINGVA PROBLEMO

pritraktata en 35-mm. Filmo

Finfine aperis filmo kiu taŭge pritraktas la problemon pri internacia lingvo. La 27an de Aŭgusto, en privata kinemejo de la kompanio Gaumont-British en Londono, mi vidis la unuan prezenton de anglalingva filmo *In Other Words* (t.e. *Alivorte*), eldonita de la firmo Empire Film Productions. La prezento daŭris 20 minutojn, kaj ĉiu sekundo estis tiom interesplena ke mi senhezite profetas komercan sukceson. Konciza priskribo de la fluo de agado indikos la gravecon de la filmo laŭ Esperanta vidpunkto. (Mi donas nur la esencon de la dialogo).

Unue oni vidas kaj aŭdas aŭtentikajn scenetojn ĉe la mondfama libera oratorejo en Hyde Park, Londono. "Jen", diras la komentisto (kies voĉo estas bone konata al la Brita radio-aŭskultantaro), "oni aŭdas asertojn, deklarojn, demandojn, respondojn. La parolantoj penas konvinki la mondon pri la praveco de siaj ideoj: kaj oni ricevas impreson pri la valoro, la signifo de vortoj . . . sed nuntempe eĉ la lerneja knabo kapablas taksi la valoron de vortoj . . . Kaj ĉar ni parolas pri knaboj, ni vizitu anglan knablernejon."

La sceno aliĝas, kaj vidiĝas enirejo de impona lernejo. Tra la pordo kaj en la klasĉambron iras la fotografisto, kaj tie troviĝas junuloj de unuagrada (primara)

lernejo. Voĉo de instruisto aŭdiĝas *Esperantlingve*: "Enspiru!"—paŭzo—"Elspiru!" kaj la knaboj obeas. Oni vidas la instruiston. Li faras demandon, angla-lingve, al la knaboj: "Nomu tri famekonatajn turojn!" Respondas knaboj: "Turo Eiffel!" "Turo nevertikala de Pisa!"—paŭzo—"La Turo Babela!" "Ho, jes! kaj kion vi scias pri ĝi?" La knabo iom balbute klarigas la Biblian fabelon pri la diverseco de lingvoj, kaj tute nature oni parolas pri Esperanto.

"Nu!" diras la komentisto al la instruisto, "ĉu estis en Esperanto la ordonoj, kiujn mi aŭdis kiam mi envenis?" "Jes!" "Do vi instruas Esperanton ĉi tie?" "Jes!" "Ĉu ĝi havas specialan meriton rilate la instruadon al geknaboj?"

Kaj la instruisto klarigas koncize la (al ni bone konatajn) avantaĝojn, kiujn li konstatis dum multjara instruado de la lingvo. Fine diras la komentisto: "Sed ĉu Esperanto taŭgas ankaŭ por orientuloj—ĉu ili kapablas egale facile paroli ĝin?" "Jen demando, kiun oni faru al filologo, ĉu ne?" "Konsentite! Mi tion faros."

Sekve oni vidas belajn bildojn de la universitata urbo Cambridge, el kiuj la fina montras la enirejon al la mondfama kolegio St. John's. La komentisto eniras kaj intervjuas, en lia studejo, universitatan profesoron.

"Kion vi, filologo, opinias pri Esperanto?"

"Bonega lingvo!" respondas la profesoro—kaj klarigas laŭ lingvosciencia vidpunkto. "Sed por la orientuloj?"

"Ankaŭ por ili, sed eble ne precize tiom facile lernebla. Tamen vidu ĉi tiun fotografon. Jen mi, kune kun Polo, en grupeto ĉe Esperanta kunveno. La aliaj grupanoj estas Afrikanino, Perso, Tamilo, kaj Ĉino." La fotografo ekokupas la tutan ekranon: la ses personoj "ekvivas", kaj dum kelkaj sekundoj interparolas Esperantlingve.

Denove ĉe la profesoro. Post plua diskutado, demandas la komentisto: "Ĉu Esperanto taŭgas por jur-proceso?"

"En nacia juĝejo la jura lingvo estas specialaĵo; malfacile komprenebla eĉ al la nacioj; kaj devas tiel esti, dum la legoj estas esprimataj en 'leĝa' lingvaĵo. Do oni ne uzu Esperanton en naciaj juĝejoj, kvankam en internaciaj,—jes ja!"

Post egale facilaj enkondukoj kaj prezentoj okazas intervjuoj kun famekonata verkisto, komercisto, blindulo, kuracisto, agento de aertrafika kompanio (Pan-American Airways), kaj parlamentano. Teorie, tia serio da intervjuoj devus esti teda; sed efektive la temo, la personoj, la fono, la dialogo ĉiam kaptas kaj tenas la atenton. Precipe ĉarma kaj kortuŝa estas

la sceneto en kiu la blindulo per la fingroj legas Esperantlingve el brajla libro, kaj tradukas anglan al bela junulino kiu sidas sur la brako de lia brakseĝo. Senescepte la homoj sur la ekrano emfazas la bezonon de komuna lingvo, kaj uzas la vortojn "la internacia lingvo" kaj "Esperanto" kvazaŭ ili havas la precize saman signifon.

La filmo nun estas luebla al britaj kinemejoj (kelkaj luoj jam efektiviĝis) kaj espereble post nelonge ankaŭ enkasigos kelkajn dolarojn el Usono. B.E.A. havas la rajton eldoni kaj disluigi, post konsentita periodo, kopiojn de la filmo (16 mm.) por elmontri ĉe lernejoj, societoj, sindikatoj, k.t.p. Pri tio oni anoncos plue je taŭga momento.

W. A. GETHING.

LA DOMO DE PACO

Tra ombro de la katedral' mi vagis en vespera horo;

Florado de antikva pio ŝajnis ĉiu ŝtona floro.

Mi pensis pri mortintoj sube, antaŭ longe kuŝigitaj,

Saĝulo, militisto, reĝ', en polvon ĉiuj jam ŝanĝitaj:

Malĝoja ĉe la koro, mi murmuris per timema vorto,

"Ĉi tiu templo, granda, bela, domo estas nur de Morto."

Alternaj, lum' kaj ombro ŝajnis viv' kaj morto miksiĝantaj;

Ĉu harmonie mi ne sciis, aŭ kontraŭe batalantaj.

Sed nun mi pensis pri mortintoj vivaj, kiuj bataladis

Pro libereco, pro justeco, pro la vero, kaj sangadis:

Dezir' batali por la bon' naskiĝis tuj en mia koro;

"Ĉi tiu templo estas dom'," mi kriis, "ne de Mort', sed Gloro!"

Pli malfortiĝis ombro, lumo, pro la suno subiranta,

La batalemaj pensoj velkis pro trankvilo alvenanta.

Denove mi eraris. Io kontraŭstaris min spirita;

Respondo venis de l' preĝejo, neaŭdita, komprenita.

"En sankta templo ne kuraĝu disputadi iu homo:

Forestas Mort'. La dom' de Dio de la Paco estas domo."

FLEMING FULCHER.

ESPERANTO AT THE JAMBOREE

The first post-war Scout Jamboree, held last August in the Forest of Moisson, on the River Seine between Paris and Rouen, was noteworthy from the Esperantist point of view owing to the official use of the international language on a considerable scale, which it is to be hoped will form a precedent for all future Jamborees—and, for that matter, other international Scout gatherings and conferences. Only a small percentage of the Scouts, unfortunately, were actual Esperantists and thus free from the language difficulty, but the others had Esperanto brought to their attention in various ways, not only by its use in official documents side by side with French and English, but by similar trilingual notices in the Camp, and by such items as the words of General Lafont in the Camp newspaper:—"You are here to get to know one another, and if you are not an interpreter *and do not know Esperanto*, use the language of gesture". Many must have realised that gestures alone are a poor substitute for fluent speech!

A Congress of Esperantist Scouts was held during the Jamboree, and was attended by representatives of several countries, including Britain, France, Italy, Morocco and Sweden. At this gathering arrangements were discussed for reviving and expanding the *Skolta Esperantista Ligo*: to this end it is desired to gain the active support not only of all Esperantist Scouts but of many other *samideanoj* willing to promote this very important application of the language. British Esperantists interested are asked to communicate with Mr. F. N. Blythe, 103 Leopold Road, Ipswich, Suffolk.

RADIO

The B.B.C. and Esperanto—On Oct. 9th, girls of the Seven Sisters TJO Group sang in Esperanto, and spoke about the recent TJO Camp at Ipswich, from the Welsh Station. On Oct. 18th F-ino Joy Hartley Bolton gave a short talk on Esperanto from the West of England Station. Gratulojn kaj dankojn al ĉiuj koncernitaj!

Radio-dissendo el Hilversum—Vendredon la 21an Nov. okazos dissendo pri religia temo el stacio Hilversum-II, 17.45–18.00 G.M.T. Ondlongo 415m. Oni petas aŭdintojn sendi dankesprimojn al N.C.R.V., Poŝtkesto 5, Hilversum, Nederlando.

Aliaj Dissendoj—Listoj de Esperantaj dissendoj diverslandaj aperas regule en la gazeto *Esperanto*, organo de U.E.A. Interesatoj notu!

LOCAL NEWS

Alfreton—A class of 15 students has been started in the Secondary School under Mr. J. H. Shaw. (Wed., 6.30. Fee 2/6).

Birmingham—*Meetings* (3.15 at 26 Bristol Rd.): Nov. 15, Dec. 13.

Blackburn—On Sept. 6th an audience of 150 at the People's Hall heard S-ro F. Parker's lantern lecture "Esperanto from North Cape to Gibraltar, from Lisbon to Warsaw".

Brighton—*Class*: Friends Meeting House, Ship St., Thursdays, 7.0.

Bristol—Inter aliaj raportindaĵoj estas nova kurso kun 20 komencantoj. S-roj Tordoff kaj Watson faris propagandajn paroladojn, kun specimenaj lecionoj, en diversaj lokoj. La Klubo kunvenas ĉiusemajne, kaj la monataj Diservoj daŭre okazas ĉe la Popola Domo (Folk House), College Green. Je 8 Nov., de 3.30 ĝis 10 p.m., okazos Festo, kun varioplena programo. Geamikoj de F-ino Stella Toogood interese ekscios ke ŝi nun estas instruistino ĉe Castilleja School, Palo Alto, Cal., Usono.

Debach, Suffolk—Mr. T. Krik, a Yugoslav, is teaching Esperanto to about 30 Germans at the P.O.W. camp.

Devon and Cornwall—A meeting of the Federation took place at Bodmin on Sept. 6th, when members from six centres attended.

Dunstable.—Oficiala kurso sub Pastro Booty komenciĝis, kun 18 lernantoj.

Felixstowe—On Aug. 5 S-ro F. Parker gave a lantern lecture at the Youth Hostel on "Esperanto and Youth Hostelling in Twelve Countries."

Grimsby—*Class*: Wed., 7.30, at Church House, Bull Ring.

Huddersfield—Inter arangoj por la vintra programo estas elementa kurso kun 23 lernantoj kaj progresinta kurso kun 13. S-ro Butler vizitis 12 lernejojn en la urbo kaj apudaj vilaĝoj. Dek kvin anoj de la Grupo ĉeestis la "kunparencon" ĉe Tong Hall (vidu sube).

Ipswich — Local interest has been stimulated by the recent T.J.O. Camp. A class of 28 students under Mr. Jack Heath is being held at the Evening College, and one of 23 students, taught by Mr. Harry Simpson, under the auspices of the Co-operative Society. A third class is shortly to be formed, at the Y.M.C.A.

Leeds—*Meetings* : Mon., 7.30, at Church Institute, Albion Place. Programme from Sec., S. R. Dalton, 9 Artillery St., Leeds 7. *Classes* : College of Commerce, 43 Woodhouse Lane. *Elem.*, Wed., 6.30 (Miss Wilkinson). *Intermediate*, Fri., 6.30 (W. Green).

Letchworth—Bela ekskurso al Lilley Hoo okazis en Julio, kiam ĉeestis vizitantoj el aliaj urboj en la regiono kaj ankaŭ S-ino Isbrucker kaj Pastro Cseh el Nederlando. Je 4 Okt. oni gastigis la Konferencon de S.M.E.F. (vidu sube).

Liverpool—*Classes* : Mount St. Evening Institute, Hope St., Liverpool 1. *Elem.*, Tues., 7.0, 5/-. *Int. and Adv.*, Thurs., 7.0, 9/6. H. F. Ashworth, F.B.E.A.

London Esperanto Club (Fri., 6.30–9.30), at 153 Drummond St., Euston. Nov. 7, Internaciaj Popoldancoj. Nov. 14, Esperantaj Kantoj. Nov. 21, Kie Vi Laboras? Nov. 28, Satiro en la Esperanta Literaturo. Dec. 5, Kristnaska Foiro. Dec. 12, Zamenhofa Vespero. Dec. 19, Latunaj Blovinstrumentoj.

London, N.10—Local Esperantists meet every Wed. evening at 50 Hillfield Park, Muswell Hill. Visitors are invited.

London, E.17—*Classes* : Walthamstow Educational Settlement, Greenleaf Rd., Wed., 7.30–9.30. E. K. Osmotherly, D.B.E.A.

London—Diservo—2nd Sun., 3.15, at St. Barnabas' Church, Pimlico Rd., S.W.1. Speaker on 9 Nov., E. B. Johnson; 14 Dec., Rev. V. A. P. Hayman. Tea (1/6) at Oasis Café close by.

Manchester—The Society's meetings take place at the Adult Education Institute, 49 Lower Moseley St., at 2.30 p.m. 29 Nov., Jarkunveno. 20 Dec., El la Ĉapelo. *Tagmanĝrondo* at the same place every Thursday at 1 p.m. (in café). *Classes* : for details apply to B. McGrath, 10 Vernon Avenue, Stretford.

Metropolitan-Vickers — La Esperanta Grupo de la Lingva Klubo kunvenas dufoje ĉiumonate, 5.0–6.45. Detalojn sendos la Sek., S-ro J. Blackburn, Language Club, Metropolitan-Vickers Ltd., Manchester 17.

Oldham—Long reports of the local group, in *Oldham Chronicle*. The Director of Education is co-operating in sending drawings to the Lyon Esperanto Exhibition (*Esperanto*, p. 102).

Reading—*Meetings* : Wed., 7.0, in the "Summer House", corner of London Rd. and Donnington Rd.

St. Helens — *Classes* : Modern Girls' School, College St., Tues., 7.30.

Southern Federation—Je 31a de Aŭgusto okazis ekskurso al Brading en Insulo Wight, kiu estis tre ĝinda dank' al la klopodoj de la insulaj samideanoj. Post vagado kaj piknika lunĉo oni okazigis subĉielan kunvenon en ĝardeno, sekvitan de temaĝo kaj diversaj distraĵoj.

South Midland Federation—The 21st birthday of the Federation was celebrated at a Conference at Letchworth on Oct. 4, when the participants were welcomed by the Chairman of the Urban District Council. Mr. W. A. Gething presided over this very enjoyable gathering, and the varied programme included an "illustrated history" of the Federation, compiled by Miss S. V. Reed.

Southport—Arrangements are proceeding for the 33rd British Esperanto Congress next Whitsuntide, and a record attendance is hoped for. Details will be announced as soon as they are available.

Sunderland — *Class* : Mon., 7.0, at Whitburn Modern School. G. Moir.

Yorkshire Federation—Grandan sukceson trafis la Semajnfino ĉe Tong Hall (okt. 4–5), kiam 65 samideanoj renkontiĝis. Je sabato vespere okazis bela koncerto kun soloj, duetoj, kvartetoj, humoraj teatraĵoj prezentitaj de anoj el Halifax kaj Huddersfield, kaj komuna kantado. Dimanĉe estis himnokantado, kaj muzik-lekcio de S-ro M. C. Butler, kies ĉeeston kaj grandan helpon ĉiuj kore bonvenigis. Ses knabinoj el Sheffield tre bone kantis kaj dancis. La Prezidanto (S-ro Applebaum) nomis la feston *Kunparenco*, por esprimi la ideon de granda amika kunveno kiu ne estas ĝuste Konferenco.

(Raporto pri la *Propaganda Semajno* en Leeds aperos en la *B.E.* por Jan.–Feb., kun informo pri la aŭtunaj vizitoj de M. C. Butler al multaj lernejoj en Jorkŝiro).

Watford—Sec., W. H. Coventry, 22 Purbrock Avenue. At the Society's meeting on Aug. 28 C. C. Goldsmith described the Bern Congress, and on Sept. 25 B. Long spoke on experiences in Poland. *Class* : Alexandra School, Judge St., Tues., 8–9.

B.E.A. Karavanoj al Bern — Members concerned will be interested to learn that the Presentation Fund amounted to £19 4s. Grateful thanks to all subscribers.—M.J.

(Mr. Wilkinson most heartily thanks all those who contributed to this very generous gift. He also wishes to say how very much all at the Office have valued the many kind letters of appreciation received from members of the Karavanoj).

NEXT YEAR'S UNIVERSAL CONGRESS

The following has been received from the Loka Kongresa Komitato:—

La venontjara Universala Kongreso de Esperanto okazos en Malmö. Pro valutaj cirkonstancoj la sveda Esperanto-movado elektis la nomitan urbon en la plej suda provinco, ĉar ĝi estas sufiĉe proksima al la plej granda parto de la Eŭropa kontinento.

La sveda movado kore bonvenigas vin al la 33a, al la provinco Skanio kaj cetero al la tuta Svedujo. Ni esperas, ke la Kongreso estu rezultoriĉa, kaj ke ĝi alportu novan energion al la movado.

Note from B.E.A. Office—In view of the present restrictions on foreign travel, the position with regard to the possible attendance at the Congress of those who enrol is still obscure. It is certain, however, that a number will wish to support the Congress by enrolling even if, at present, their attendance is uncertain. An enrolment form will be found on page 3 of the cover, and it will be seen that the Congress fees increase at the end of the year. *It must, however, be borne in mind that enrolment does not imply or assure that members will be able to attend.*

Further information concerning any possible arrangements for attending the Congress will be published as soon as feasible.—R. B. WILKINSON.

S-ro R. J. VERTH

La Edinburga Societo funebras la morton de ĉi tiu malnova kaj valora membro, senlaca kaj sindona laboranto pri multaj movadoj, en kiuj, pro liaj grandaj talentoj, lia helpo estis multe dezirata kaj ŝatata. Kiel prezidanto de la Popola Teatro, de kiu li estus pioniro, li estis bone konata inter teatraj rondoj amatoraj. Antaŭ kelkaj jaroj li gajnis la premion por deklamado ĉe Edinburga Festo, kaj pro lia sperto, klara elparolo kaj esprimovo la

B.B.C. petis lian helpon dum la militaj jaroj. Sociaj kluboj, la "Film Guild", kaj la organizado de distraĵoj por soldatoj, okupis multe de lia tempo. En la nuna jaro li esperis ĉeesti la Kongreson en Bern, sed devis nuligi la aranĝojn pro subita malsaniĝo. Li okupiĝis interalie per naĝado, golfudo, promenado kaj ĝardenkulturo. En ĉiu sfero de lia agado oni ricevis la anoncon pri lia morto kun profunda bedaŭro kaj sento de granda perdo.—J.H.

NEW BOOKS

* Obtainable through B.E.A.

*Plena Vortaro—*Sennacieca Asocio Tutmonda*. Price 20s., postage 8d. This is styled "Third Edition", but is a facsimile reprint of the last issue, which has not been available for some time. The reprint is very welcome, and many members of B.E.A. who do not possess the book will be glad to have an opportunity of buying it. The publishers state in a note that they intend the projected revised edition to be a larger work, and to be illustrated, but they explain that it cannot appear for a considerable time and that the present reprint is issued to fill the gap. It is, of course, not possible for any dictionary actually to be *plena* (and the present work omits quite a number of commonly used words while including many that are seldom met with), but even as it is, this completely international volume of over 500 pages, explaining, in Esperanto, the meanings of each word, is a unique and extremely useful book for serious students of the language.—B.L.

La Rekonstruo de la Roterdama Urbokoro—18-paĝa libreto, ŝajne senpaga. Ĝi pri-skribas la laboron nun faratan por rekonstrui la detruitan urbocentron. Ilustras ĝin dek planoj kaj mapoj. Eldonaĵo unika en nia literaturo, kaj tre interesa por ĉiu, kiu sin okupas pri arkitekturo aŭ urba planado. Lingve modela.

Parenteze, la eldonistoj (J. G. Both, Konsilejo por la Rekonstruo de Roterdamo, Coolsingel 107, Rotterdam) deziras kontakti aliajn homojn tutmonde por interŝanĝi ideojn pri urbokonstruado. Ankaŭ (por propaganda ekspozicio) ĝi deziras ricevi ĉiuspecajn materialojn, aparte afiŝojn pri trafiko kaj ŝipveturado, turismajn gvidlibrojn, k.s., el ĉiu lando kaj pri ĉiu temo.

***La Nevenkebla Geno** — T. Thijssen, tradukita el la Nederlanda lingvo de F. Faulhaber. 319 pp., 9s. 6p., afranko 7p.

Ĉi tiu libro estas el la serio eldonita de la Asocio de Laboristaj Esperantistoj, kiu jam enhavas tiajn librojn kiaj—inter aliaj *Fontamara*, *Kulio*, *La Hispana Tragedio* kaj *La Perfido*—kaj ĉi tiu plene meritas sian lokon inter tiuj bone konataj libroj. La aŭtoro prezentas al ni "laĉon da simplaj rememoroj de Joop van Saten, kiu, vivinte pli ol duonan jarcenton, vidas, ke tra lia vivo plektiĝis obstina fadeno el unu sama ĝeno"—kaj tiu ĝeno estas la mizero kaŭzita de la tualetaj problemoj. Malmulto ekscita okazas en la vivo de Joop—jen, ankoraŭ infano, li unue spertas la ĝenon ĉar li devas porti "knabinajn botaĉojn", jen en la lernejo li hontas ĉar lia pantalono enhavas nur unu poŝon, jen li lerte trompas la kapitanon ĉe la uniform-inspektado kiam li deĵoras en la armeo, jen li mem iĝas patro kiu devas oferi pluvmantelon por fari vestojn por la infano, kiu kompreneble trovos ĝin netaŭga pro ia manko kiun la stultaj plenaĝuloj ne povas kompreni; sed el ĉi tiuj kaj similaj etaj ĝenoj kaj triumfoj Thijssen verkis etan majstroverkon. Kelkaj el la historioj estas ja ridindaj, sed la plimulto priskribas la suferojn kaj ĝojojn de Joop tiel klare kaj kun tiom da kompreno pri la reala sufero kiun tiuj aferoj povas kaŭzi al impresebla knabo, ke oni estas duone amuzita sed ankaŭ duone kortuŝita. La stilo estas simpla kaj flua, kiel konvenas al la enhavo, kaj la trafaj desegnoj de Schuurmans aldonas al la ĉarmo de la libro.

La Esperanto estas bona—ne nur en la senco, ke mankas la kutimaj eraroj, sed bona en la senco, ke ĝi mem donas plezuron al tiu, kiu ŝatas la lingvon; sur preskaŭ ĉiu paĝo troviĝas lertaj parolturnoj aŭ neoftaj kunmetaĵoj, ekzemple, *mi estis unu sperton-pri-vestoj pli riĉa*; *la korpokovrilaro*; *ĉu vi ne povas pagi monere*; *kia saŭmo ili estas*; *li estas vizite ĉe S-ro B.*; notinda ankaŭ estas la lerta verbigado de substantivoj por eviti la troan uzadon de *diri* en libro en kiu la konversacio ludas grandan rolon; ekzemple, *mi prudentas*; *ŝi verdiktas*; *ni solidaris*; *patro akris*; *li hipokritas*; kelkaj aliaj citindaj esprimoj estas:—*li promenis en sia nuda umaĝo*; *ŝi servistinos*; *mi instruistas* (act as teacher although not officially appointed); *ĉu vi ankaŭ muelas pri . . . ?*; *agrablus al mi . . .*

Pro la bona lingvo mi povas senhezite rekomendi la libron kiel taŭgan por lernantoj—des pli ĉar ĉiu ĉapitro estas kompleta en si mem—sed ankaŭ lingvo-spertulo povas lerni multon el ĝi. Egale

senrezerve mi rekomendas ĝin al ĉiu kiu volas akiri libron kiu estos legata kaj relegata kun plezuro.—K. ALEXANDER.

NASKIĜOJ

Jones—Je 17 Sept., al Ges. G. H. Jones, 11a Cavendish Rd., Blundellsands, Liverpool 23, filino, Madeleine Frances.

Young—Je 24 Sept., al Ges. Kenneth Young, 93 St. Margaret's Avenue, North Cheam, filino, Wendy.

EDZIĜOJ

Smith—Stroud—Je 4 Sept., en Corfe Castle, S-ro Alec Smith, el Great Malvern, kun F-ino Eileen D. M. Stroud, el Corfe Castle.

Wedderburn—Mitchell—Je 27 Sept., ĉe Kincardine O'Neil, S-ro Joseph Wedderburn, Prezidanto de la Esperanta Klubo en Aberdeen, kun F-ino Mary Mitchell, Kasistino de la sama Klubo.

MORTOJ

Robertson—Je 28 Aŭg., S-ro A. W. Robertson, 78-jara, alte estimata membro de la Grupo en Rochdale.

Verth—Je 2 Aŭg., S-ro R. J. Verth, el Edinburgo, Vic-Delegito de IEL-UEA. (Vidu nekrologon sur alia paĝo).

for

Printing
Bookbinding
and
Stationery

consult

The Printer of this
Magazine

TELEPHONE

EASTBOURNE 611

Small Announcements

2d. per word. Minimum 2/- per issue. Prepaid. Copy must be received at B.E.A. Office by the 8th of the previous month.

To Sussex Esperantists—Full stocks of all books in Esperanto kept. S. A. Hayward, Bookseller, 9 Station Street, Lewes, Sussex.

The Workers' Esperanto Movement (S.A.T.E.B.)—Esperanto with a purpose—world education for world socialism. Write for "The Worker Esperantist", the official organ, 3d. post free, to K-dino N. Walton, Summerfield, Wadsworth, Hebden Bridge, Yorks.

Monomark Service—Permanent London address. Letters redirected. Confidential. 4/- p.a. Royal Patronage. Write, Monomark, BCM/MONO5W, London, W.C.1.

British League of Catholic Esperantists—Details from Hon. Sec., Norman W. Vigar, 43 Defrene Road, London, S.E.26.

Kalendaro, La "Fulmo" Ĝiamdaŭra—ĉi tie oni trovos dattabelon pri ĉiu monato de iu ajn jaro. 1ŝ. 0p. de B.E.A.

Ordinary writing at 100–120 words per minute. All languages. Test lesson 3d. Dutton Speedwords (S56), 92/3 Gt. Russell Street, W.C.1.

To all Socialists and Labour Party Members—Please help to get Esperanto officially accepted! Write to Hilda de Vere, Bela Monto, Wrotham, Kent.

B.E.A. Literary Service—Send stamp for particulars of facilities offered to authors and students. B.E.A., 140 Holland Park Avenue, London, W.11.

Read "Youth Echo", 3d., 519 Barlow Moor Road, Manchester, 29.

Wanted!—Up to six copies of Ellernu by Szilagyí. Write to W. Hartley Bolton, 39 Queen's Avenue, Dorchester, Dorset.

Socikredito: Mallonga Klarigo 2½d. stamp, or 6 for 7d. Kio Estas Socikredito? 7d. post free. Published by Social Credit Co-Ordinating Committee, Gordon House, Carrington St., Nottingham, and also obtainable from the B.E.A.

Schools teaching Esperanto will find in "Juna Espero" puzzles to interest young beginners, competitions and reading material. Price 3d. (post free) from Miss Rees, "Derwydd", Seven Sisters, Neath, Glam.

Telepatio—Parolado de S-ro C. H. Grugeon, M.A. Dec. 3an ĉe Fred Tallant Hall, 153 Drummond St., Euston, N.W.1. 7 p.m. Ĉiuj bonvenaj. L.E.S.S.

Books Wanted!—(a) A Short History of the International Language Movement, Albert Léon Guérard, Fisher Unwin, (b) International Language (past, present and future), W. J. Clark, Dent. Offers with prices to Edmund Willcocks, F.B.E.A., "Eastholme", Lansdowne Road, E.18.

Wanted!—Fulcher & Long Dictionary, reasonable condition. "Homestead", Alton Road, Parkstone, Dorset.

Esp. Unio de Liberalaj Religianoj (32, Hillcourt Road, S.E.22). Diservo okazos la 7an Decembro je la tria horo p.m. ĉe la Stratford Unitariana Preĝejo, West Ham Lane.

BOOKSHOP NOTES

Magazines — New subscription rates **Heroldo de Esperanto** 17/6 from Oct. 1947 to Dec. 1948. **Internacia Kulturo** 10/- from Jan. to Dec. 1948.

New supplies have been received of **La Psalmaro** price 4d. **Economy Labels** price 1/6 per 100 and **Green Star Seals** price 9d. per 100. **Linguaphone Conversational Course**, 5/-.

Malgranda Revuo 1947. No. 3 now ready, price 1/8 post free; also available numbers 1 & 2 of 1947. Some earlier numbers available to order.

Esperanto Keys again in stock—**Basque** 3d., **Japanese** 3d. post free.

Tipoj kaj Aspektoj de Brazilo—Only a few left. 150 pages, 32 beautiful plates. Bound green rexine. An excellent present. 14/1 post free.

Official Notices

THE BRITISH ESPERANTO ASSN. INC.

President: Miss Margaret Jay, M.A.

Hon. Secretary: Bernard Long, B.A.

Hon. Treasurer: A. Venture.

Secretary: R. B. Wilkinson.

Education Secretary: M. C. Butler, M.R.S.T.

Registered Office: 140 Holland Park Ave., London, W.11. *Hours*—Weekdays: 9 a.m. to 5.30 p.m. Saturday: 9 a.m. to 12.30 p.m. *Telephone*: PARK 7821.

NEW MEMBERS

Adhikari, R. C.

Allaire, J. D.

Aznar, S.

Beaumont, G.

Beck, N.

Blake, R. C.

Bowers, R. D.

Calcutta

Manchester

London, S.W.4

Blackpool

Peterborough

Horsham, Sussex

Elie, Fife

Bradshaw, T. M. *Wimblington, Cambs.*
 Brown, K. H. *St. Austell.*
 Clarke, Mrs. K. M. *Derby*
 Cochran, R. W. *Glasgow*
 Croucher, Capt. T. G. *Worksop*
 Das, S. *Bengal*
 Davies, W. D. *Croydon*
 Dewhirst, H. *Hebden Bridge*
 Drake, A. J. *Penang, Malaya*
 Dumble, Miss H. M. *London, E.2*
 Eyre, W. *Sheffield, 5*
 Fitzpatrick, G. A. *London, E.11*
 Gateshill, B. *Handforth, Cheshire*
 Grant, Nurse E. F. *Bradford*
 Green, A. *Hemel Hempsted*
 Jones, E. W. H. *Ruislip*
 Lloyd, G. C. *Accrington*
 Maude, E. S. *London, S.W.1*
 McDowell, J. P. *Belfast*
 Millard, T. W. *Taunton, Som.*
 Milczynski, Z. F. *Birdham, Chichester*
 Morgan, H. *Westerleigh, Bristol*
 Morris, Mrs. C. *Wigan*
 Moynihan, P. *Liverpool, 12*
 O'Sullivan, L. *Dublin*
 Pemberton, A. *Sheffield, 6*
 Perrin, F. W. *London, N.17*
 Salisbury, J. L. *London, S.E.13*
 Smith, W. B. *New Seaham*
 Stones, Miss M. *Torquay*
 Turner, H. F. *Burnham, Bucks.*
 Walton, F. *Altrincham, Ches.*
 Wells, F. E. *Welwyn Garden City*
 Wiener, F. *Blackburn*

Junior Members—

Ashworth, Miss I. M. *Gloucester*
 Batty, P. R. *London, E.13*
 Clayton, D. *Perth*
 Eason, L. G. *Splott, Cardiff*
 Ferguson, D. *Liverpool, 6*
 Haskell, V. F. *Slough*
 Johnson, N. M. *Doncaster*
 Matthews, D. H. *Beeston, Notts.*
 McGowan, Miss E. *Dewsbury*
 Pilgrim, J. A. *Sheffield, 9*
 Powell, R. V. *Oakengates, Salop*
 Robinson, E. K. *Lisburn, N. Ireland*
 Sheffield, L. *Tadcaster*
 Stewart, R. I. *Belfast*
 Taylor, W., Jnr. *Lower Adlington*
 Vibert, G. R. *St. John, Jersey*
 Walker, J. G. *Nottingham*
 Winstone, J. H. *Gloucester.*

CANDIDATE FOR FELLOWSHIP

Williamson, J. *Elstead, Surrey*

NEW LOCAL DELEGATES

Birmingham—D: J. Collier.
Deal—D: E. Halliday.
Folkestone—D: J. S. Clough.
Henley-on-Thames—D: C. L. Grugeon.

London, S.E.9—VD: Miss M. Diggles.
London, S.E.13—VD: W. Haines.
Reading—D: W. T. Allen, J.P.
South Cerney—D: G. L. Preedy.

B.E.A. EXAMINATION SUCCESSES

Elementary—Miss A. Bolland, Miss J. Clark, N. J. Wadsworth, *Sidcot*; *W. Manuel, *Dalkeith*; *Mrs. H. R. B. Mackay, *W. McCallum, *Edinburgh*; J. W. Richards, *Teddington*; T. C. Fathers, *Lingfield*; Mrs. D. E. Chilton, *Henley*; *F. Wilby, *Reading*; S. North, *Huddersfield*; Mrs. R. M. Dhonau, *London, N.W.2*; P. S. Toulmin-Rothe, *West Drayton*.

Advanced Examination — Written Part —
 *Birger Gerdman, *Stockholm*.

* *With Distinction.*

DONATIONS TO B.E.A., AUG.—SEPT.

J. Course (Royston), £5; J. L. Ford, £2. 2s.; Miss E. Mayhew, 10/-; H. Iddon, 6/-; J. Barlow, Miss N. Hanson, Mrs. G. Harrop-Lomas, 2/6; Miss J. Mellis, 1/2; J. P. McPowell, 1/-.

DONATIONS TO ADVERTISING AND PUBLICITY FUND, AUG.—SEPT.

H. W. Allen-Smith, Miss E. A. Ashby, Miss D. Purvis, A. G. Tucker, £5; Mrs. V. and Miss S. Reed, £2. 10s.; Miss E. J. Downes, £1. 5s.; G. D. Edwards, L. F. Hunter, £1; A. Prince, 15/9; H. Penfold, 12/9; Miss A. Viggars, 10/-; Miss E. Baldwin-Smith, 7/-; T. Elderkin, 5/-; J. Lovell, 3/6; M. Stringer, 2/6; D. R. Leighton, 1/6; K.G.M., 9d.; L.W., 8d.

Grateful thanks to all donors.

R. B. WILKINSON, *Secretary.*

The British Esperantist

Publishers:

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, INC.
 140 HOLLAND PARK AVENUE, LONDON, W.11.
 Tel.: PARk 7821.

Editor: MONTAGU C. BUTLER, M.R.S.T.,
 36 PENRHYN ROAD, KINGSTON-ON-THAMES, SURREY.
 Tel.: KINGston 1484.

Contributions should be typewritten, and sent in by the 8th of the previous month. The Editor reserves the right to refuse, correct, or shorten them. He is not necessarily in agreement with views expressed in signed articles, but accepts responsibility for those unsigned.

All communications respecting display advertising in *The British Esperantist* should be sent to Mr. H. L. Walker, 173 Fleet Street, London, E.C.4. Telephone: CENTral 5610. When communicating with advertisers, kindly mention *The British Esperantist*.

Kongresa
Numero :

33-a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO MALMÖ, SVEDUJO

31a Julio—7a Aŭgusto, 1948

Adreso : 33a Universala Kongreso de Esperanto, Malmö, Svedujo

ALIĜILO

Mi aliĝas al la 33a Universala Kongreso de Esperanto kaj kunsendas . . . . . laŭ la subaj detaloj.

Familia nomo (1) S-ro, S-ino, F-ino.....

Personaj antaŭnomoj (1) .....

Profesio (2)..... Nacieco (2).....

Strato kaj N-ro (1).....

Urbo aŭ vilaĝo (1) .....

Provinco (1) ..... Lando (2) .....

Nomo de la edzo, edzino aŭ familiano, kiu samtempe (pere de apartaj aliĝiloj haveblaj ĉe B.E.A.) aliĝas al la kongreso

.....194.... Subskribo.....

(1) En nacia lingvo. (2) En Esperanto.

B.V. skribu klare, kaj uzu apartan aliĝilon por ĉiu kongresano.

KONGRES-KOTIZOJ

	Ĝis 31-12-47	Ĝis 31-3-48	Poste
1. Kongres-kotizo	28ŝ.	35ŝ.	42ŝ.
2. Por la edzo aŭ edzino de kongresano	14ŝ.	21ŝ.	28ŝ.
3. Por gejunuloj ne pli ol 20-jaraj	11ŝ.	14ŝ.	21ŝ.

Aliĝilojn kaj pagojn oni sendu al—

BRITA ESPERANTISTA ASOCIO

140 Holland Park Avenue, London, W.11

GRAVA NOTO : Pro la nuntempaj valut-reguloj, aliĝo al la kongreso ne signifas ke Brito nepre rajtos vojaĝi al la kongreso.

SOMETHING TO INTEREST EVERYONE !

ESPERANTO FOR ALL

The most useful
Propaganda Booklet
yet published

5d. post free

From B.E.A.

“USE THE HIGHWAY”

POSTCARDS

With propaganda
illustration on
reverse

Per dozen 7d. post free

From B.E.A.

THE SPREADING OF ESPERANTO !

Send a donation to
the B.E.A. Advertising
and Publicity Fund
with your book order.

REGAIN YOUR ENTHUSIASM

by reading

THE LIFE OF ZAMENHOF

Translated from the original
Esperanto of Dr. Privat by
RALPH ELIOTT

Cloth 2/6, postage 5d.

Then lend it to your Friends

EVERY ESPERANTIST

should possess a copy of

THE LANGUAGE PROBLEM

by E. D. DURRANT

Cloth 5/5, paper 3/4, post free

You cannot convince your friends
if you do not know the facts
yourself !

B.E.A., 140 HOLLAND PARK AVENUE, LONDON, W.11

